

Indholdsfortegnelse

Projektbeskrivelse	2
Afgrænsning og udformning af en konkret problemstilling	3
En foreløbig problemformulering	5
Underspørgsmål:.....	5
Problemformuleringens relevans	5
Videnskabsteoretisk tilgang	6
Fænomenologi og empiriske tilgange	7
Hermeneutik og analytisk tilgang	7
Metode	8
Metodisk tilgang	8
Teori	10
Refleksioner over designets kvalitet og konsistens	11
En foreløbig litteraturliste	11
Litteraturliste	11

Projektbeskrivelse

Vi har i dette bachelorprojekt valgt, at beskæftige os med integrationsområde, da området er bredt og der er mange spændende problematikker at beskæftige sig med. Debatten indenfor flygtningeområdet har i den seneste tid været meget omdiskuteret, samt et vigtigt omdrejningspunkt verden over. Det som har vakt vores interesse er de uledsagede børn/unge som kommer hertil landet, og hvordan vi opretholder eller forbedrer integrationsindsatsen, så vi bedre kan tage imod de nytilkomne.

Vi har i gruppen kontaktet “Vester Torup Børnecenter” i Fjerritslev, som arbejder med uledsagede flygtningebørn/unge. Målsætning for Jammerbugt asylafdeling (som Vester Thorup Børnecenter ligger under) er at asylansøger får en meningsfuld og en værdig ventetid. Der lægges vægt på, at beboerne tager ansvar for eget liv. Samarbejde med lokale foreninger og frivillige, udgør en stor del af asylcentrenes arbejde (Asylafdeling).

Uledsagede flygtningebørn er en flygtningegruppe, der har særlige vilkår og problemstillingen omkring forståelsen af integrationsbegrebet kunne derfor være interessant at undersøge i forhold til denne målgruppe.

Børn under 18 år, der kommer til Danmark uden forældre eller værge og søger asyl, kaldes uledsagede asylansøgere. De skal opfylde de samme betingelser, som andre asylansøgere for at kunne få asyl. Den eneste forskel er, at børnenes ansøgninger skal behandles hurtigt og børnene bliver indkvarteret på særlige asylcentre med specialuddannet personale. Hvis et uledsaget barn får afslag på asyl, vurderes det, om barnet vil være i en reel nødsituation, hvis det rejser tilbage til hjemlandet. Er det tilfældet, kan der gives en opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9c, stk. 3. I løbet af 2013 kom der 354 uledsagede børn og unge til landet. Hvis Udlændingestyrelsen giver afslag, kan asylansøgeren klage over afgørelsen til Justitsministeriet.

Dermed faldt vores interesse på Vester Thorup Børnecenter som udgangspunkt for vores undersøgelse. Vores undersøgelsesområde er imidlertid stadig uklar og vi diskuterede derfor videre om, hvad vi skulle arbejde med indenfor integration med

Gruppe nr. 1, modul 12 opgave.

Vejleder: Mette Rømer

24.09.2015

disse uledsagede unge. Diskussionen om integration og integrationsprocessen blev med tiden trukket op i et metaperspektiv hvor spørgsmålet “Hvad er integration” blev genstand for vores underen. I diskussionerne formulerede vi problemstillinger som: “Integrationsbegrebet er ofte meget implicit og internt i sit udtryk, men hvilke områder arbejder man ud fra, når man arbejder med integration i praksis? Hvis der er sådanne parametre, stemmer disse så overens med indvandrerens opfattelse af den integration, som vedkommende udsættes for? Hvilken faktor spiller denne eventuelle forskel i forståelsen af integration?” Ud fra disse diskussioner kom vi frem til en fælles underen over om integrationsbegrebets tilsyneladende vage definerbarhed kunne have indflydelse på det sociale arbejde på integrationsområdet. Vores underen blev forstærket, ved tanken om, om en forskel i forståelsen af integrationsbegrebet mellem socialrådgiveren og den der skal integreres har en indflydelse på integrationen.

Afgrænsning og udformning af en konkret problemstilling

Der er lavet undersøgelser med lignende problemstillinger, men da vi har kontakt til “børnecentret” i Fjerritslev har vi mulighed for, at undersøge denne problemstilling med en særlig målgruppe, de uledsagede flygtningebørn. Vi har i vores litteraturstudier stødt på et kandidatspeciale i Socialt Arbejde, som omhandler forståelser af integrationsbegrebet på mikro-, meso- og makroniveau. I dette speciale blev vores underen bekræftet og vi ønskede derfor at finde en ny målgruppe, at undersøge denne problemstilling i forhold til (Bilde, 2012).

Integration bliver nogle gange brugt, som fælles betegnelse for forskellige “integrationsformer” eks. assimilation (hvor den nye minoritet aflægger sine kulturer og normer og tilpasser sig majoriteten) eller segregation (hvor minoritetsgruppen adskiller sig fuldstændigt fra majoritetsgruppen) (Redaktionen, 2014)

Integration for flygtninge i det danske integrationssystem kan opdeles i 3 faser .

Faserne ser således ud.

1.Fase - (ca. 10 dage)

- *Ingen lommepenge*
- *Ingen praktik*
- *Modtagecenter Sandholm*

2.Fase - (gennemsnitligt 9 mdr. i alt)

Flytte til opholdscenter

Lommepenge

Praktik + Sprogundervisning

(efter 6 mdr. hvis du skriver under på frivillig udrejsekontrakt)

Ret til arbejde/studere

Adgang til at bo udenfor centret (forskellige muligheder)

3.Fase - (Hvis du er afvist og ikke skriver under)

Flytte til udrejsecenter Sjælsmark

Ingen lommepenge

Ingen praktik, arbejde eller studier

Risiko for fængsling

Ugentlige møder hos politiet

(12 mdr. efter endeligt afslag (uanset underskrift eller ej))

Familier med børn får adgang til at bo udenfor centret, men ingen adgang til arbejde/studier (Bendixen, 2015).

De uledsagede flygtningebørn som er på "Børnecentret" i Vester Thorup er i fase 2 ud fra denne faseopdeling. Socialrådgiverens rolle på dette center er således, at der iværksættes indsatser der har til formål, at integrere børnene gennem sprogundervisning og aktiviteter i lokalsamfundet. Indenfor det sociale arbejde med de uledsagede flygtningebørn, placere vi vores underen om forståelser af integrationsbegrebet. Kan en viden om forskelle i forståelsen af, integration have indflydelse på det sociale arbejde?

Ydermere er det vigtigt at se nærmere på, hvordan den mulige forskel på integrationsforståelsen påvirker de unge flygtnings adfærd - og om det derefter vil have betydning på det sociale arbejde.

Marianne Skytte (lektor på institut for Sociologi og Socialt Arbejde på Aalborg Universitet) og Inge M. Bryderup (professor i socialt arbejde på Aalborg Universitet)

Gruppe nr. 1, modul 12 opgave.
Vejleder: Mette Rømer
24.09.2015

lavede en undersøgelse i 2014 (i bladet "Uden For Nummer") om dette emne. Skytte og Bryderup undersøgte, hvad forskellige integrationsforståelser har af betydning for, hvordan individer med anden etniske baggrund opfatter sig selv og samfundets kategoriseringer.

Skytte og Bryderup konkludere i deres artikel, at samfundets kategoriseringer af bestemte grupper, samt disse gruppers søgen efter identitet og tilhørsforhold, vil have en stor betydning for individernes selvopfattelse - herunder adfærd.

Med denne viden har vi overvejet hvilket påvirkning asylcenterets institutionelle (samt de individuelle) forståelse har på de unge flygtnings selvopfattelse og adfærd.

En foreløbig problemformulering

Hvordan påvirker de unges og socialrådgiverens forståelse af integration, det daglige arbejde i et asylcenter?

Underspørgsmål:

- Kan den institutionelle forståelse af integration have indflydelse på de unge uledsagede flygtnings adfærd og selvopfattelse?
- Hvordan har uvisheden, der befinder sig hos både de unge uledsagede flygtninge og socialrådgiveren om en mulig hjemsendelse, indflydelse på det sociale arbejde?
- Har kommunikationen gennem en tolk indflydelse på relationen mellem socialrådgiveren og det uledsagede flygtningebarn?

Problemformuleringens relevans

Vi ønsker, at belyse denne problemformulering, da vi finder denne viden relevant for socialrådgivere der arbejder med uledsagede unge. Vi har en forventning om, at socialrådgiveren har en forståelse af integrationsbegrebet, som er dannet gennem personlige værdier og faglige begrundelser. Yderligere har vi en formodning om, at socialrådgiverens forståelse af integration er formet af den praksis der udøves på arbejdspladsen. Socialrådgivernes rolle inden for en integrationsafdeling er, at

Gruppe nr. 1, modul 12 opgave.

Vejleder: Mette Rømer

24.09.2015

omsætte lov om til praksis, samt udføre de kommunalpolitiske målsætninger. Man skal dog tage forbehold for forskelligheden i de organisatoriske rammer der arbejdes udefra. For at kunne fuldføre det socialt arbejde optimalt kræver det en faglighed og et kendskab til arbejdet med flygtninge (Thøgersen, 2001)

Kendskabet til flygtnings opfattelse af integration opnås gennem det socialt arbejde mellem socialrådgivere og børnene. Denne interaktion har til formål, at skabe forståelse og en overensstemmelse i opfattelsen af integrationsbegrebet.

Kan det påvises, at de uledsagede flygtningebørn/unge har en markant anderledes forståelse af integration og så har vi en formodning om, at denne forskellighed vil give udslag i integrationsarbejdet. Skulle der forekomme disse uoverensstemmelser i forståelsen af integrationsprocessen, håber vi, at denne nye viden kan komme socialrådgiveren og dennes faglighed til gode.

Med denne viden er det vores formodning, at man kan foretage forventningsafstemninger og om muligt tilpasse den aktuelle integrationspraksis for at effektiviseret integrationsprocessen. Ud fra disse betragtninger antager vi, at denne viden er relevant for den aktuelle integrationspraksis for de uledsagede flygtningebørn/unge.

Videnskabsteoretisk tilgang

I undersøgelsen af integrationsbegrebet og dennes påvirkning af det sociale arbejde, har vi valgt følgende videnskabsteoretiske udgangspunkt.

Essensen af vores problemformulering er, at begrebet 'integration' er af implicit karakter og af umiddelbar flertydig størrelse. Vi har derfor valgt, at benytte os af fænomenologiens forståelse af livsverdenen, samt hermeneutikkens analytiske tilgang. Fænomenologien kræver en fordomsfri og åben indgangsvinkel for, at kunne opnå det som den tyske filosof Hans-Georg Gadamer kalder en *horisontsammensmeltning* - hvor den, der forstår og det, der skal forstås, skaber en ny dimension: en ny forståelse (Jørgensen, 2015)

Vi har bl.a. valgt, at benytte kvalitative interviews af frontlinjemedarbejdere samt vores målgruppe. Fænomenologiens indgang til, at erfare viden vil her give os

Gruppe nr. 1, modul 12 opgave.
Vejleder: Mette Rømer
24.09.2015

muligheden for, at erfare informanternes forståelse af vores underen uden, at vi vil blive afgrænset af forforståelse og teori.

Fænomenologi og empiriske tilgange

Fænomenologien bygger på at virkeligheden er den, der viser sig fra erfaring (Pedersen, 2012). Ifølge fænomenologiens verden bliver dette opnået via en autentisk indsigt i menneskers erfaringsverden, også kaldet et “førstepersons”-perspektiv. Dette perspektiv bygger på, at sådan en indsigt er al erkendelses udgangspunkt (Pedersen, 2012).

Professor Steinar Kvale beskriver virkeligheden som værende dén, som folk opfatter (Thagaard, 2015). Dette betyder, at vi som forskere skal erfare verden med et fordomsfrit og spontant blik. Hermed yderligere afskærme sig fra foranstående teorier og metode, for at kunne basere teorier på et sikkert grundlag (Pedersen, 2012)

Hermeneutik og analytisk tilgang

Gennem individuelle udsagn og informanternes forståelse af integration vil vi lave kvalitative interviews for at belyse vores problemstilling.

Dette gør vi gennem fænomenologien med udgangspunktet i den enkeltes fortolkning af en given problemstilling. Vi vil herefter benytte os af en hermeneutisk analytisk tilgang i vores arbejde med empiri og teori.

Hermeneutikken går ud fra, at informanter kan have ubevidste motiver bag deres fortællinger, som de ikke selv er i stand til at italesætte. Her vil et teoretisk grundlag gøre det muligt at analysere disse “ikke-italesatte” dimensioner (Højbjerg, 2004) At benytte både fænomenologiens forståelse af livsverdenen og hermeneutikkens analytiske tilgang kan beskrives med begrebet “dobbelt forståelse” eller “dobbelt hermeneutik”. Dette betyder, at vi fortolker via teoretiske apparater på en virkelighed der allerede er fortolket af vores valgte informanter (Højbjerg, Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne, 2004).

Gruppe nr. 1, modul 12 opgave.
Vejleder: Mette Rømer
24.09.2015

Den hermeneutiske analyse af kvalitative interviews fungerer, som en slags dialog mellem informanterne og forskeren (Thagaard, Systematik og Indlevelse - En indføring i kvalitativ metode, 2015). Forskeren analyserer og fokuserer på meningsindholdet af informanternes udsagn (Thagaard, 2015).

Ud fra disse betragtninger om videnskabsteoretisk position ønsker vi, at belyse vores problemstillinger så fordomsfrit som muligt. Formålet med dette projekt er, at den kan bruges i det daglige sociale arbejde med integrationen af uledsagede flygtningebørn. Dermed har vi en forventning om, at oparbejde viden der kan lægge sig til den aktuelle praksis i det sociale arbejde på dette område.

Metode

I dette afsnit vil vi redegøre for den valgte metode, vi anvender for at belyse projektets problemfelt. Herigennem vil vi beskrive, hvilke metodiske redskaber vi vil anvende i arbejdet med projektet.

Vi starter projektet ud fra en induktiv tilgang hvor vi, som tidligere nævnt, forsøger at forholde os fordomsfrie overfor vores problemstilling. Den induktive tilgang vil være grundet i et fænomenologisk blik på vores informanternes besvarelser. Vi vil indsamle vores empiri gennem semistrukturerede interviews.

Vi benytter disse, da vi finder det mest hensigtsmæssigt i forhold til vores fænomenologiske tilgang, som kræver at vi forholder os til den enkelte fortælling. Dermed kan vi ud fra de semistrukturerede interviews have mulighed for at fordybe os i de enkelte fortællinger. Derfra vil vi ud fra en hermeneutisk tilgang sammenholde disse besvarelser med udvalgte teoretiske standpunkter. Dermed er vi gået fra en induktiv til en deduktiv tilgang.

Metodisk tilgang

I dette afsnit vil vi beskrive udvalgte metodiske tilgange til at belyse vores problemformulering. Vi har valgt, at gøre brug af den kvalitative metode til, at undersøge den valgte målgruppes opfattelse af integration i forhold til socialrådgiverens, gennem forskningsinterviews. Dette har vi valgt, da vi ser metoden egnet til at belyse problemstillingerne.

Gruppe nr. 1, modul 12 opgave.

Vejleder: Mette Rømer

24.09.2015

Det kan understøttes ved at refererer til den norske professor i pædagogisk psykologi Steinar Kvaales beskrivelse om det kvalitative forskningsinterview, som han beskriver værende enestående. Det er et redskab, som giver et nærgående billede af informantens livsverden, samt et indblik i de oplevelser og synspunkter informanterne måtte have (Systematik og indlevelse. En indføring i kvalitativ metode, 2015).

Det empiriske materiale består af fem kvalitative interviews med henholdsvis en socialrådgiver, en pædagog og tre uledsagede flygtningebørn. Interviewene bliver foretaget i Vester Thorup Børnecenter.

Designet for undersøgelsen vil bestå af semistrukturerede kvalitative forskningsinterviews, som beskrevet af Kvale. Fokus vil derfor være på interviewpersonernes erfaringer og oplevelser, samt inddragelse af informanter i interviewprocessen. Interviewene vil have en bestemt varighed afhængig af hvert individ og deres fortællinger. Dette lader sig gøre via de semistrukturerede interviews. Interviewene vil blive optaget på diktafon og efterfølgende transskriberet. Oplysningerne vil blive behandlet fortroligt. Herudover vil alle informanterne blive anonymiseret, således at hverken de eller deres udsagn vil kunne blive genkendt. De uledsagede børn under 18 år får tildelt en repræsentant til varetagelse af deres interesser som vi skal have samtykke fra. Dette fremgår af Udlændingelovens § 56a.

Det er vigtigt, at interviewet får en vis gennemsigtighed, således at der ikke forekommer tvivl fra interviewpersonens side om, hvad formålet med interviewet er. Dette vil vi bestræbe os på, at opnå ved den indledende kontakt med vores interviewpersoner. Dette gøres gennem en kort præsentation af projektets problemstillinger og vores interesseområde. Under vores interview er vi etisk indforstået med at informanterne er påvirkede af vores tilstedeværelse, samt påpasselige i forhold til hvordan spørgsmålene formuleres.

Vi vil være to til stede under afviklingen af interviewene. Derved kan vi supplere hinanden og være opmærksomme på flere aspekter. I situationen vil den ene fungere som interviewer, mens den anden vil agere som deltagende observatør.

Teori

Da udfaldet af de kommende interviews har en afgørende rolle i henhold til den empiri der vil gøres brug af i vores bachelorprojekt, præsenteres 3 forskellige teorier, som vi antager kan belyse vores problemstillinger bedst muligt. Empirien i projektet vil være styrende for det endelige teorivalg og nedenstående skal derfor kun ses som refleksioner.

1. Axel Honneths som har beskæftiget sig med anerkendelsesteori, lægger vægt på at et individ ikke kan udvikle sin identitet, uden at blive anerkendt. Ydermere mener Honneth at det kun er gennem anerkendelse, at et individ kan opnå et godt liv. Honneth betragter mennesket som et anerkendelses søgende væsen, og skelner derfor mellem tre former for anerkendelser (Juil, 2005):
 - **Privatsfæren** (*selvtillid*)
 - **Den retslige sfære** (*selvagtelse*)
 - **Den solidariske sfære** (*selvværdsættelse*) (EMU Danmarks læringsportal)

Vi formoder, at disse former for anerkendelse kan hjælpe med at beskrive de forskellige faser/problemstillinger de unge uledsaget har.

2. John Bowlby er anerkendt for sin udviklingsteori, som omhandler tilknytning. Dette er for at kunne belyse den/de risikofaktorer børn og unge har som flygtninge. Bowlby beskriver, at tilknytningen til forældrene i de yngre år, har en stor betydning for, at kunne trives og danne nære relationer til andre (Ritchie, 2013). Med denne teori vil kunne gå i dybden med at få besvaret fx disse spørgsmål: Hvilken betydning har det fået i forhold til, at kunne danne nye venskaber, kærester, eller bare være social med andre mennesker?
3. De unge flygtninge, som er kommet hertil og har fået midlertidigt opholdstilladelse, vil støde på den største udfordring fra første dag, hvilket er det danske sprog. Her vil der være en sprogbarriere og oftest kan de heller ikke engelsk, hvilket gøre processen endnu sværere. Derfor er det meget vigtigt, at man som sagsbehandlere eller anden aktør, som har med de unge flygtninge at gøre, gør brug af nogle gode kommunikationsredskaber. Det

Gruppe nr. 1, modul 12 opgave.
Vejleder: Mette Rømer
24.09.2015

kunne fx være aktiv lytning. Derudover kunne det også være relevant at se på verbal og nonverbal kommunikation, da kommunikation mellem to individer har en afgørende effekt på relationen som skabes.

Refleksioner over designets kvalitet og konsistens

Vi vil udforme vores design ved at lave forskningsundersøgelser som gennemføres med kvalitative interviews. Dette er med til at opbygge dybdegående besvarelser, så vi bedst muligt kan opnå et indblik i vores informanternes indre følelser og motiver (Thagaard, En indføring i kvalitativ metode, 2015). Denne form for interview kendetegnes ved at have en åben og udforskende tilgang, der er med til, at sikre validitet i besvarelserne. Resultaterne fra informanterne kan ikke generaliseres da det er svært at betvivle det enkelte individs oplevelser.

Årsagen til at resultaterne ikke kan generaliseres skyldes, at hvert individ ses som unikt og skaber deres egen fortolkning af verden. Vi vil desuden anvende kilder der anses for at være troværdig og uden bias (En indføring i kvalitativ metode, 2015).

Inden vi foretager interviewene, vil vi forsøge, at skabe en god relation til informanterne så de føler sig trygge under interviewprocessen. Dette vil vi gøre ved, at deltage i aktiviteter med børnene, som forhåbentligt vil give åbenhed hos informanterne.

En foreløbig litteraturliste

Litteraturliste

Asylafdeling, J. (n.d.). Retrieved 9 15, 2015, from Jammerbugt Asylafdelings målsætninger : <http://www.brovstasylcenter.dk/om-os.html>

Bendixen, M. C. (2015, 6 2). *Refugees.dk* . Retrieved 9 16, 2016, from ASYLPROCEDUREN I DANMARK: <http://refugees.dk/fakta/asylproceduren-i-danmark/>

Gruppe nr. 1, modul 12 opgave.

Vejleder: Mette Rømer

24.09.2015

Bilde, M. R. (2012). *Integration - at gøre en hel*. Aalborg : Aalborg universitet .

Højbjerg, H. (2004). *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne*. Hans Reitzels Forlag.

Højbjerg, H. (2004). *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne*. Hans Reitzels Forlag.

Jørgensen, S. (2015). *I grænselandet mellem teori og praksis – tavs viden og erkendelse*. København: Hans Reitzels Forlag.

Juul, P. H. (2005). *Anerkendelse og dømmekraft i socialt arbejde*. Hans Reitzel . Ministeriet for børn, undervisning og ligestilling. (n.d.). *EMU Danmarks læringsportal* . Retrieved 9 17, 2015, from

<http://www.emu.dk/modul/anerkendelse-fra-et-teoretisk-perspektiv#>
Pedersen, S. J. (2012). *Samfundsvidenskabernes Videnskabsteori - En indføring*. Hans Reitzels forlag.

Redaktionen. (2014, 12 16). *Den store danske* . Retrieved 9 16, 2015, from
Integration:

http://www.denstoredanske.dk/Samfund,_jura_og_politik/Samfund/International_politik_og_organisationer/integration

Ritchie, T. (2013). *Relationer i psykologien*. Billesø & Baltzer.

Thagaard, T. (2015). *En indføring i kvalitativ metode*. Akademisk Forlag.

Thagaard, T. (2015). *Systematik og Indlevelse - En indføring i kvalitativ metode*. Akademisk Forlag.

Thagaard, T. (2015). *Systematik og Indlevelse - En indføring i kvalitativ metode*. Akademisk Forlag.

Thagaard, T. (2015). *Systematik og indlevelse. En indføring i kvalitativ metode*. Akademisk Forlag.

Thøgersen, M. (2001). Integration i praksis . In *En håndbog om integrationsarbejde i kommunerne* (p. 81). PLS Rambøll Management.